

5.12.2017

Kokoukset: 1) 33rd Meeting of the Focal Point network
2) Article 36 Focal Point Task Force meeting
Paikka: EFSA:n päärakennus, Parma (Italia)
Aika: 14–16.11. 2017
Osallistuja: Kirsi-Maarit Siekkinen, Evira

1) Tiivistelmä

Järjestyksessään 33. Focal Point (FP) -kokous järjestettiin Parmassa. Kokouksen puheenjohtajana toimivat Jeff Moon ja Sergio Potier Rodeia EFSAsta. Kokouksesta poissa olivat: BE, CH, EE, LU ja RO. ES osallistui kokoukseen puhelimitse.

Kokouksessa käsiteltiin mm. FP -toiminnan vuosiraportointia ja sopimuksien uudistamista, EFSA:n *Knowledge Junction* -tietokantaa, jäsenvaltioiden riskinarviointiaktiiviteeteista koostettavaa tietopankkia, EUn yhteisen riskinarviointiagendan tilannetta sekä siihen kytkettyä konferenssia ja yhteishakkeita.

Lisäksi kuulimme esitykset EU-FORA -koulutusohjelman tilanteesta, Afrikkalaisesta sikarutosta, Artikla36 -konseptin tilanteesta, uusille FPIle räätelöidystä ohjeistosta, EFSA:n viestintäaktiiviteeteista ja Horisontti 2020 -ohjelmasta.

Jäsenmaista CY esitteli determinististä saanninarviointimallia kemialliseen riskinarviointiin (ImproRisk). LV kertoi julkaisseensa esitteen yhteistyöstään EFSA:n kanssa. IT muistutti järjestävänsä EFSA:n pääjohtajan vierailun yhteydessä mykotoksiinikonferenssin.

Kokouksessa kuultiin myös katsaus Advisory Forumin (AF) viimeisimmästä kokouksesta, sekä tulossa olevasta kokouksesta.

Kaikki kokouksessa pidetyt esitykset löytyvät EFSA:n sivuilta. Katso ne [tästä](#).

Kokouksen kulku

[EFSA:n EU-FORA -koulutus/vaihto-ohjelman](#) koordinaattori Noline Le Gouriérec päivitti kokouksessa ohjelman tilannetta. Uudet EU-FORA -ohjelmahaut ovat auki, joissa haetaan sekä uusia koulutettavia (hakemusten dl 15.1.2018) että uusia isäntäorganisaatioita (haku auki 22.12.2017 asti). Isäntäorganisaatiot voivat osallistua hakuun nyt myös yhdessä toisten [Artikla 36 listan organisaatioiden](#) kanssa. Lisätietoja ohjelmasta [tästä](#) linkistä.

Sergio Potier Rodeia EFSAsta kertoi kaikkien toimittaneen maakohtaiset **raportit vuoden 2017 FP -toiminnastaan EFSA:lle**. EFSA on hyväksynyt ne ja valinnut kaksi auditoitavaa maata. EFSA kertoi myös käyneensä raporttien tarkastamisen yhteydessä läpi kaikki kansalliset FP -nettisivut ja kertoi yllättyneensä niiden korkeasta tasosta. Niitä käytäneen läpi tulevissa kokouksissa. EFSA pyysi FP:ja toimittamaan vuoden 2018 sopimuksien uusimiskirjeet sille 24.11 mennessä.

Keskusteluissa nousi esille mm. toivomus kokouksesta, jossa voisi keskustella raportin yksityiskohdista ennen sen lähettämistä EFSA:lle. EFSA piti ideaa hyvänä ja muistutti olevan mahdollista esitarkastuttaa raportti EFSA:lla ennen sen "virallista" lähettämistä.

Seuraavaksi [EFSA:ssa kansallisena asiantuntijana](#) työskentelevä Andrey Gogin esitteli EFSA:n [epidemiologista analyysiä Afrikkalaisesta sikarutosta](#) (ASF). Raportti koskee Baltian maita ja Puolaa, ja sen johtopäätöksissä korostetaan mm. taudin varhaisen havaitsemisen tärkeyttä, samoin kun ymmärrystä luonnonvaraisten eläinten populaatiodynamiikasta. Maahantuloreiteistä merkittävä rooli on epäsuorasti myös ihmisellä. ASF on tämän vuoden aikana levinnyt myös Tšekkeihin ja Romaniaan. Seuraavaan raportin päivitykseen EFSA tarvitsee jäsenvaltioiden dataa ja lähettää aiheesta FPIen kautta maihin kyselyn.

Aiheeseen liittyneessä keskustelussa FI mainitsi EFSA:n kumppanirahoituksella ([Partnering Grant](#)) 2018–2019 toteutettavan hankkeen (G-RAID), jossa Fl:n ohella mukana ovat NL, UK, SE, ES ja DK. Hankkeessa verrataan nopean arvioinnin työkaluja esimerkkitautina ASF.

EL kertoi FPsta koostuneen työryhmän valmistelleen **ohjeistoa uusille FPIle**, jonka tarkoituksena on toimia perehdytyspakettina. Ohjeisto kuvaa FPn roolin, tehtävät sekä sisältää konkreettisia ohjeita mm. tiedonvälitykseen ja hallinnollisiin menettelyihin. Liitteeseen on koottu linkit tärkeimpiin työkaluihin. Ohjeisto valmistuu joulukuussa. Ensi vuoden aikana samankaltainen ohjeisto tehtänee myös AFille.

Sergio Potier Rodeia EFSAsta kertoi **Knowledge Junction -tietokantaan** liittyneen **webinaarin** saamasta varsin positiivisesta palautteesta. Tilaisuuteen osallistui lähes 100 henkilöä, joista 2/3 osaa oli AF tai FP -jäseniä 24stä eri maasta. Nauhoite on katsottavissa EFSA:n sivuilta. Itse tietokanta löytyy **tästä** linkistä. FPien toivottiin tekevän tietokantaa tunnetuksi esim. järjestämällä koulutusta sen käytöstä kansallisille asiantuntijoilleen vuoden 2018 aikana.

Aiheesta virisi melko vilkas keskustelu, jossa esiin nousi monia kysymyksiä ja kommentteja; esim. huolta aiheutti järjestelmän dokumenteille antama DOI, jota ei pysty muuttamaan jälkikäteen.

Seuraavaksi EFSA:n viestintäjohtaja Barbara Gallani esitteli **EFSA:n viestintäaktiviteetteja** ja antoi tilannekatsauksen EFSA:n viimeaikaisesta viestinnästä. EFSA on mm. julkaissut uudentyypisen videon **Increasing robustness, transparency and openness of EFSA's scientific assessments**. Hän kertoi myös EFSA:n jakavan 3 kk välein päivitettävän viestintäkalenterinsa jatkossa myös AFille ja FPIle. Kalenterista on hyötyä FPIle/jäsenvaltioille, kun he suunnittelevat EFSAsta tulevan tiedon eteenpäin jakamista kansallisesti.

Keskustelussa nousi esiin mm. kysymys siitä kuinka EFSA valitsee julkaisuistaan ne, joista se lähettää ennakkotiedon jäsenvaltioille 48 tuntia ennen niiden virallista julkaisua. Moni piti asiaa yhtenä tärkeimmistä yhteistyön muodoista EFSA:n viestinnän kanssa. EFSA vastasi, että se lähettää ennakkotietoa, mikäli julkaisu täyttää tietyt kriteerit; on esim. yleisesti kiinnostava aihe, jäsenvaltioita koskeva, kansalaisten terveyteen liittyvä, tahi on erityisen ”kuuma aihe”.

Kokouksessa käytiin läpi myös **EFSA:n www -sivujen** sisältöä ja SOMEa. EFSA on panostanut asioiden teemalähtöiseen esittämistapaan; uutena se esim. ylläpitää kasvi- ja menetelmä-twitterilejä organisaation ja pääjohtajan tilien ohella. Lisäksi osalla työntekijöistä on oma tili, joilla he twiittaavat työntajansa uutisia. EFSA on tehnyt henkilöstölleen SOMEohjeet ja voinee jakaa ne myös FPIle.

AFille neljästi vuodessa kerättävään taulukkoon **jäsenvaltioiden riskinarviointiaktiviteeteista on kehitteillä oma tietopankki (R4EU)**. Kokouksessa Jose Cortinas-Abrehantes EFSAsta esitteli tietokantaa FPIle ja kertoi sen olevan pian valmis pilotointivaiheeseen. Tietokannan tarkoituksena on tiedottaa jäsenvaltioiden riskinarviointiaktiviteeteista, ehkäistä päällekkäistä työtä, sekä edistää ja haarukoida nykyistä tehokkaammin yhteistyömahdollisuuksia. FPja pyydettiin rekisteröitymään tietokantaan ja kokeilemaan sitä. EFSAsta luvattiin parannella järjestelmää relevanttien kommenttien perusteella. Seuraavaksi konsultoidaan AF. Tietokannan pitäisi olla käyttövalmis joulukuussa.

Keskustelussa (mm. DK, FI, FR, EL, ES, NO, UK) nousi esiin monia kysymyksiä ja kommentteja. Vilkkain keskustelu käytiin käyttö- ja päivitysoikeuksista (mm. voitaisiinko oikeuksia antaa esim. Art36 listan mukaisille organisaatioille tai jopa listan ulkopuolisille). Yleistä ihmettelyä herätti erityisesti se, että nyt kehitteillä olevat järjestelmät ja/tai tietokannat eivät keskustele keskenään, eivätkä myöskään jo käytössä olevien kanssa. FPT kannattivat niiden integroimista toisiinsa.

Stef Bronzwaer EFSAsta kertoi **EU:n yhteisen riskinarviointiagendan** tilanteesta ja siitä syntyneistä **yhteishankkeista**, joita EFSA ainakin osittain rahoittaa. Tällä hetkellä listattuja yhteishankkeita on 33, jotka ovat peruja EFSA pääjohtajan jäsenmaavierailulta, EFSA:n temaattisesta apuraharahoituksesta tai EFSA:n uudesta kumppanirahoituksesta. Yhteensä EFSA:n rahoitus on noin 7 M €. Eniten EFSA:n rahoitusta on hyödyntänyt NL (21 %). FI puolestaan on saanut rahoituspotista 3 % ja on upeasti partneriorganisaationa neljässä eri yhteishankkeessa.

DMS:ssä sijaitsee katalogi yhteishankkeista. EFSA pyysi FPja tarkistamaan, että kaikki hankkeet löytyvät siitä. Lisäksi FPja pyydettiin informoimaan EFSAa, mikäli hankkeista julkaistaan tietoa esim. organisaatioiden kansallisilla nettisivuilla. FI ehdotti katalogiin lisättävän vielä ne yhteishankkeet, jotka eivät istu EURAAssa tunnistettujen ja Delphi -menetelmällä haarukoitujen prioriteettien alle. Esim. tällaisesta yhteishankkeesta on EFSA:n kumppanirahoituksella 2018–2020 toteutettava hanke (COMRISK), jossa Eviran ohella mukana ovat SVA (SE), BfR (DE) ja WUR (NL). Hankkeessa on tarkoituksena kehittää riskiviestintää riskinarvioinnin ja riskinhallinnan välillä siten, että riskinarvioinnin tulokset viestittäisiin riskinhallinnalle näiden tarpeita parhaiten hyödyttävällä tavalla.

EFSA ilmoitti, että EFSA:n ja jäsenvaltioiden välistä yhteistyörahoitusta supistetaan ensi vuonna. FI kommentoi rahoituksen supistumisen olevan huono uutinen, varsinkin kun samanaikaisesti on käynnissä iso EFSA:n yhteistyöorganisaatioihin liittyvä uudistus (Art 36).

Alisdair Wotherspoon (eläköitynyt UKn AF ja FP) kertoi auttavansa EFSAa **EURAAan kytketyn konferenssin** ”[Risk Assessment Research Assembly \(RARA\)](#)” kanssa. Tapahtuma järjestetään ensi vuoden helmikuussa Utrechtissä (NL) ja sillä saatetaan yhteen rahoittajia ja tutkimusryhmiä. Tilaisuuteen on tähän mennessä ilmoittautunut lähes 160 henkilöä. Rahoittajista paikalle ovat tulossa ainakin EC: DG AGRI, DG RTD, DG SANTE, COST ja EFSA. Ilmoittautumisten yhteydessä lähetettyjä tutkimusaihe-ehdotuksia on tähän mennessä saapunut viitisenkymmentä monilta eri riskinarvioinnin alueelta. Myös FI (Evira) on jättänyt oman ehdotuksensa: (*Effects of (legal) criteria on exposure and health at national level*). Osa ideoista esitetään konferenssissa suullisina esityksinä osa postereina. EFSA valitsee parhaillaan sopivia ehdotuksia lyhyisiin suullisiin esityksiin.

Haaveena on tottakai luoda ideoita, jotka vaikuttaisivat alan tulevaisuuden tutkimusohjelmiin. Kaikki tietävät, että suurin osa haaveista jää ilman suurta merkitystä, mutta toisaalta on mahdollista, että poksahattaa tuplajättipotti.

Keskustelussa nousi esiin mm. kysymys aiotaanko tapahtumasta antaa julkilausuma? Kyseltiin myös FPn ja AFn rooleista; mitä heiltä tilaisuudessa odotetaan? EFSA pyysi FPja lisäpromoamaan tapahtumaa erityisesti kansallisille rahoittajille. Heitä olisi hyvä saada paikalle puhumaan, keskustelemaan ja kuuntelemaan.

Georges Kass EFSAsta piti lyhyen katsauksen **Horisontti 2020 -ohjelmasta vuosille 2018–2020**. Ohjelman alla on avoinna (avattu 27.10.2017) joitakin myös EFSA:n toimialaan liittyviä rahoitushakuja (esim. aiheista: ravitsemus, uudet ja/tai nousevat kasvinterveysriskit, eläinten hyvinvoinnin parantaminen, mehiläisten terveys). Parhaillaan kerätään mehiläisten terveyteen liittyvää konsortiota hakuun: ”[Making European beekeeping healthy and sustainable](#)”. FI jakoi kokouksen jälkeen tietoa yhteistyömahdollisuudesta kansallisille asiantuntijoille.

EFSA osallistuu H2020 -ohjelman rakentamiseen esim. keräämällä tutkimusaihe-ehdotuksia toimialaltaan ja tarjoaa samalla myös jäsenvaltioille mahdollisuuden tehdä omia ehdotuksia AF -jäsenen kautta. Komissio on julkaissut analyysin ”*Interim analysis of Horizon 2020*”, jossa kuvataan mikä ohjelmassa on onnistunut ja mikä mennyt pieleen. Esittelijä suositteli tutustumaan julkaisuun. Seuraava ohjelma on 9. puiteohjelma.

CY esitteli päivitettyä [ImproRisk -riskinarviointimallia](#), joka on Excelillä toimiva deterministinen saanninarviointimalli kemialliseen riskinarvointiin.

Kokouksen parasta antia olivat jälleen keskustelut esillä olleista asioista.

Muut asiat

- EFSA pyysi FPIta logoehdotuksia verkostolle ja kertoi järjestävänsä niistä äänestyksen.
- Kokouksessa järjestettiin myös lyhyt DMS -koulutus, jossa käytiin läpi DMS:n sisältöä ja päätoimintoja.
- LV esitteli lyhyesti esitettään yhteistyöstä EFSA:n kanssa.
- FP -verkosto täyttää ensi vuonna 10 vuotta, mihin liittyen EFSA pyysi FPja miettimään mahdollisia juhlallisuuksia ja asiaan liittyvää viestintää.
- IT muistutti KV -konferenssista ”*The burden of mycotoxins on animal and human health*” (15.12.2017 Rooma, IT). Lisätietoja: infomyconference@iss.it
- Turvallisuussyistä EFSA:n www -sivuilla ei ole enää saatavilla koko henkilökunnan yhteystietoja.
- EFSA:n sivuilla on julkaistu [edellisen kokouksen pöytäkirja ja kokouksessa pidetyt esitykset](#).

Seuraavat kokoukset

- ✓ 34th 8.2.2018 NL (Utrecht)
- ✓ 35th 18–19.4.2018 NO (Oslo)
- ✓ 36th 3–4.10.2018 SK (Bratislava)
- ✓ 37th 5–6.12.2018 IT (Parma)

2) Ennen em. kokousta FPsta muodostettu työryhmä (FI, NO, DK, IT ja EL) kokoontui yhdessä EFSAlaisten kanssa. Kokouksessa jatkoimme **työryhmätyötä uuden konseptin miettimiseksi EFSA:n Artikla 36 listan mukaisille yhteistyöorganisaatioille**. Valmistelimme myös esityksen työryhmän tähänastisesta työstä em. FP -kokoukseen, sekä suunnitelimme tulevaa.

EFSA on tehnyt yrityksen kanssa sopimuksen uudesta Art 36 -työkalusta. Yrityksen konsultit esittelivät kokouksessa millaisia mahdollisuuksia uuteen työkaluun voisi sisällyttää. Työryhmä esitti toiveen mahdollisimman käyttäjäystävällisestä, mutta tehokkaasta työkalusta, joka helpottaisi kriteerien tarkastuksessa sekä muussa hallinnoinnissa. Lisäksi FP:t toivoivat, ettei työkalu jäisi irralliseksi vaan, että se integroitaisiin EFSA:n muihin IT- ja SC -työkaluihin.

Työryhmätyö kestää vuoteen 2018 asti, jonka jälkeen jäsenmaiden pitää vuoden 2019 puoliväliin mennessä toteuttaa Artikla 36 listalle haluavien organisaatioiden kriteerien tarkistus päivitetystä lomakkeista Komission asetuksen (EY) N:o 2230/2004 mukaisesti. Vuoden 2019 loppupuolella uuden konseptin pitäisi olla valmis esiteltäväksi EFSA:n johtokunnalle. EFSA selvensi, että organisaatiot joiden tietoja ei päivitetä eikä arvioida ko. ajankohtaan mennessä eivät ole mukana uudella listalla (joka astuu voimaan johtokunnan hyväksynnän jälkeen).

EFSA infoaa uudesta protokollasta EU -edustustoja ja järjestää FP:lle ensi vuoden lopulla alueellisia työpajoja. Tarkoituksena on kouluttaa kaksi henkilöä per jäsenvaltio.

JAKELU: Eviran jory, P. Tuominen, J. Husu-Kallio/MMM, T. Aaltonen/MMM